

Principalele deficiențe constatate ca urmare a acțiunilor de control, precum și principalele problematichi fiscale adresate de contribuabili în semestrul II 2024

INTRODUCERE

Agenția Națională de Administrare Fiscală are următoarele obiective strategice:

- îmbunătățirea serviciilor oferite;
- soluții digitale integrate;
- prevenirea și combaterea evaziunii fiscale;
- eficiență și transparență.

În vederea creșterii transparenței și a comunicării cu mediul de afaceri și cu cetățenii Agenția Națională de Administrare Fiscală a elaborat prezentul material care este structurat în două părți:

I. Principalele deficiențe constatate ca urmare a acțiunilor de control

II. Principalele problematice fiscale adresate de contribuabili

I. Principalele deficiențe constatate ca urmare a acțiunilor de control

Pentru realizarea obiectivului privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale s-au întreprins o serie de acțiuni de către direcțiile de specialitate din cadrul Agenției. Astfel, prezentăm mai jos principalele deficiențe constatate de aceste direcții ca urmare a acțiunilor de control.

1. Direcția generală antifraudă fiscală

Principalele deficiențe constatate pe linia descoperirii și combaterii evaziunii fiscale pot fi sintetizate astfel:

1.1. Cazuri în care contribuabilii au evidențiat, în actele contabile sau în alte documente legale, cheltuieli care nu au avut la baza operațiuni reale ori au evidențiat alte operațiuni fictive în scopul sustragerii de la plata obligațiilor fiscale, respectiv:

A) Înregistrarea de achiziții/livrări fictive succesive de bunuri și/sau servicii, în care sunt interpose mai multe societăți pe diferite paliere, pe baza unor scheme financiare (de cele mai multe ori extrem de complexe) concepute și puse în aplicare cu scopul de a sustrage sume importante de la plata către bugetul general consolidat al statului și/sau a crea avantaje fiscale unor contribuabili.

B) Înregistrarea de livrări intracomunitare fictive, scutite de TVA, cu scopul de a justifica ieșirea din gestiune a mărfurilor, în fapt, mărfurile fiind comercializate pe teritoriul național fără ca aceste operațiuni să fie înregistrate/declarate și fără a se colecta TVA pentru aceste tranzacții.

În multe dintre situațiile investigate, persoanele și societățile implicate în fapte de evaziune fiscală au dat o aparență de legalitate activităților desfășurate prin îndeplinirea formală a obligațiilor declarative și/sau întocmirea unor documente justificative care respectă formal prevederile legale incidente.

Dincolo de aceste aparențe, din verificarea modului în care au fost derulate operațiunile între entitățile de pe lanțul de tranzacționare au fost constatate împrejurări privind săvârșirea unor fapte de evaziune fiscală și au fost sesizate organele de urmărire penală competente, iar pentru asigurarea recuperării prejudiciilor au fost instituite măsuri asigurătorii.

C) Înregistrarea de către anumiți contribuabili în evidența contabilă în mod direct, fără interpunerea altor societăți, a unor documente care figurau emise de entități cu un comportament fiscal inadecvat.

Tratamentul acestor situații a constat, de asemenea, în constatarea împrejurărilor în care au fost săvârșite faptele, cuantificarea prejudiciului cauzat bugetului general consolidat al statului și sesizarea organelor de urmărire penală.

Prin înregistrarea unor documente (facturi, borderouri de achiziție, file din carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol etc) se disimulează adevărata proveniență a bunurilor menționate în aceste documente, acestea putând proveni din contrabandă, producție nedeclarată, evaziune fiscală sau furt și, în același timp, se ascunde beneficiarul real al venitului corespunzător al acestor mărfuri.

1.2. Cazuri în care contribuabilii nu au evidențiat, în tot sau în parte, în actele contabile ori în alte documente legale, operațiunile comerciale efectuate sau veniturile realizate în scopul sustragerii de la plata obligațiilor fiscale, respectiv:

Persoane fizice care au realizat de-a lungul mai multor ani (perioade fiscale) activități comerciale, respectiv livrări prin intermediul unor site-uri și societăți care prestează servicii de curierat, fără a-și îndeplini obligațiile declarative.

Reconstituirea activității acestora s-a realizat pe baza informațiilor/datelor disponibile la nivelul ANAF, inclusiv a celor furnizate de societățile care asigură serviciile de curierat.

În multe cazuri instrumentate, contribuabilii au ales să își corecteze situația fiscală, însă au fost și cazuri în care s-a constatat uzitarea furturilor de identitate, respectiv încheierea de contracte de prestări servicii cu firmele de curierat, în numele unor persoane care nu au cunoștințe despre activitatea derulată în numele lor, cu scopul de a se sustrage de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

1.3. Cazuri în care au fost înregistrate livrări fictive (facturi emise) către societăți care nu recunosc achiziția ori au fost emise bonuri fiscale pentru livrări nereale, aceste operațiuni fictive fiind efectuate cu scopul de a disimula valoarea reală a bunurilor comercializate, în fapt bunurile fiind comercializate la o valoare mai mare decât cea înscrisă în documente (facturi, bonuri fiscale), către beneficiari a căror identitate este disimulată. Specificul acestor fraude este încasarea în numerar a acestor livrări fictive făcând dificilă identificarea beneficiarului real, mai ales în cazul în care descărcarea fictivă a gestiunii se realizează pe baza unor bonuri fiscale.

Există situații în care mărfurile sunt comercializate fără întocmirea de documente, în timpul controalelor fiind identificată lipsa din gestiune a unor mărfuri dar și sume de bani a căror existență nu poate fi justificată cu documente și/sau creditarea societății de către persoane (de regulă asociați) care nu au surse de venit corespondente.

1.4. Cazuri în care societăți înregistrate în scopuri de TVA, emit facturi în baza cărora alte societăți (aparent clienți) își deduc TVA, fără ca emitentul să își îndeplinească obligațiile declarative și/sau de plată.

În aceste situații, dacă în urma controalelor fiscale s-a constatat că scopul înregistrării facturilor de achiziție a fost deducerea fără drept a TVA, atunci au fost și vor fi în continuare sesizate organele de urmărire penală.

1.5. Tipologia faptelor pentru care au fost aplicate principalele sancțiuni contravenționale

- neconectarea aparatelor de marcat electronice fiscale la sistemul informatic al ANAF;
- neutilizarea aparatelor de marcat electronice fiscale potrivit reglementărilor legale, respectiv neemiterea de bonuri fiscale pentru toate bunurile livrate cu amănuntul sau serviciile prestate direct către populație;
- neîntocmirea de documente justificative pentru sumele introduse/extrase din unitățile de vânzare cu amănuntul și de prestare de servicii direct către populație;
- nerespectarea reglementărilor cu privire la întocmirea și utilizarea documentelor justificative și contabile pentru operațiunile efectuate, înregistrarea în contabilitate, păstrarea și arhivarea acestora, precum și reconstituirea documentelor distruse;
- nedeclararea în Sistemul RO e-Transport a datelor referitoare la transporturile de bunuri cu risc fiscal ridicat sau declararea incorectă a acestora;
- nerespectarea disciplinei financiare;
- nerespectarea cotelor de adaos comercial prevăzute la art. 3 alin. (1) și (1¹) din OUG nr. 67/2023, de către procesatori, distribuitori sau comercianți la vânzarea cu amănuntul și cash&carry;
- efectuarea de activități economice de către persoane care nu sunt organizate în conformitate cu prevederile legale în vigoare și efectuarea de activități economice în perioada în care acestea sunt suspendate;
- efectuarea de activități economice cu bunuri care nu sunt însoțite de documente de proveniență, indiferent de locul în care acestea se află, pe timpul transportului, al depozitării sau al comercializării.

1.6. Deficiențe privind aplicarea legislației fiscale

- nedeclararea veniturilor impozabile obținute din activitățile de comerț electronic (e-commerce) de către persoane fizice;
- nedeclararea veniturilor obținute din tranzacțiile cu criptomonedă;
- nedeclararea veniturilor de natură salarială ale conducătorilor auto care realizează activități de transport alternativ pentru societăți care acționează prin intermediul platformelor digitale avizate tehnic;
- nedeclararea în tot sau în parte a orelor lucrate de către angajații societăților care prestează servicii de livrare alimente prin intermediul platformelor digitale;
- nedeclararea veniturilor obținute de persoane fizice din activitatea de creare de conținut online și promovarea pe diferite platforme media;

- comercializarea de substanțe din categoria suplimentelor alimentare folosindu-se nelegal cota redusă de TVA;
- identificarea unor contribuabili care au efectuat achiziții de bunuri și servicii de la parteneri declarați în inactivitate fiscală;
- realizarea achizițiilor intracomunitare de autovehicule prin intermediul unor societăți de tip fantomă create în alte state membre;
- ridicarea și utilizarea numerarului din casieria societății în interesul unor persoane cu funcții de decizie în societate, fără a întocmi documente justificative și fără a evidenția operațiunile în contabilitate.

2. Direcția proceduri și programare control fiscal

Constatări identificate de organele cu atribuții de inspecție fiscală:

- neîntocmirea și neutilizarea documentelor justificative contabile pentru operațiunile efectuate;
- completarea eronată a decontului de TVA, prin declararea eronată a sumei taxei deductibile pentru care a luat naștere dreptul de deducere în perioada fiscală de raportare și, după caz, a sumei taxei pentru care s-a exercitat dreptul de deducere, în condițiile prevăzute de lege, respectiv declararea eronată a sumei taxei colectate a cărei exigibilitate a luat naștere în perioada fiscală de raportare;
- nedeclararea la organul fiscal competent și neachitarea obligațiilor fiscale la bugetul de stat a veniturilor încasate urmare a tranzacțiilor cu criptomonede;
- neînregistrarea TVA colectată cu cota de 19%, aferentă veniturilor din transmisii video electronice, conform prevederilor legale;
- cheltuieli nedeductibile reprezentând contravaloare servicii externe, refacturate de Grup către societatea verificată;
- cheltuieli nedeductibile reprezentând cheltuieli cu amortizarea fiscală care depășesc veniturile aferente amortizării contabile, acestea nefiind efectuate în scopul realizării de venituri impozabile, precum și lipsa certificatului de rezidență fiscală eliberat de către autoritatea competentă din statul de rezidență al beneficiarului de venituri;
- cheltuieli nedeductibile la calculul impozitului pe profit, reprezentând cheltuielile cu servicii intra-grup licențiere drepturi proprietate intelectuală și servicii de gestionare strategică a activelor facturate de către societatea afiliată;
- cheltuieli nedeductibile cu dobânzile și diferențele de curs valutar, înregistrate în baza contractelor de împrumut încheiate cu societatea afiliată;
- neîncadrarea indicatorului financiar (*RRCT*) calculat pentru societatea verificată, în intervalul de piață stabilit pentru societățile incluse în eșantionul de comparabilitate, determinând astfel ajustarea prețurilor de transfer în cazul vânzărilor de produse finite către afiliați, ținându-se cont de valoarea mediană a intervalului de comparare;
- înregistrarea eronată a unor cheltuieli deductibile, reprezentând cheltuieli cu descărcarea gestiunii titlurilor de participare, din vânzarea cărora au fost înregistrate venituri, considerate ca fiind neimpozabile la calculul impozitului pe profit;
- neîndeplinirea obligației de a depune declarații de venit cu privire la veniturile din alte surse obținute din străinătate;

- neîndeplinirea cerințelor impuse de prevederile legale, în ceea ce privește acordarea de discounturi/reduceri comerciale către principalii clienți în funcție de volumul tranzacțiilor, acestea neputând fi încadrate ca reduceri comerciale de tip risturne;
- neînregistrarea TVA colectată aferentă unei bazei de impunere constituită din contravaloarea lucrărilor executate și nedecontate până la data finalizării lucrărilor;
- nerepectarea prevederilor legale privind stabilirea venitului net anual pentru veniturile realizate din activități independente (stabilirea acestuia pe baza normelor de venit deși activitatea desfășurată nu este inclusă în nomenclatorul pentru care impozitarea se efectuează pe bază de normă de venit, astfel că a fost necesară impunerea prin determinarea venitului net în sistem real);
- neînregistrarea în scopuri de TVA după depășirea plafonului de scutire;
- TVA neadmisă la deducere pentru servicii facturate, fără a deține documente care să justifice achiziția acestora în folosul operațiunilor taxabile ale societății verificate;
- TVA deductibilă ajustată, aferentă cheltuielilor rezultate în urma scăderii din gestiune a mărfurilor degradate pentru care nu a fost îndeplinită condiția distrugerii;
- TVA neadmisă la deducere aferentă tranzacțiilor încheiate cu parteneri inactivi;
- TVA ajustată aferentă pierderilor tehnologice/rebuturi/deșeuri peste limitele legale;
- TVA colectată suplimentar, reprezentând TVA colectată aferentă livrărilor "triunghiulare" pentru care nu a fost justificată scutirea livrărilor efectuate de societatea verificată;
- TVA colectată suplimentar aferentă unor livrări intracomunitare pentru care societatea verificată nu a făcut dovada valabilității codului de TVA al clientului;
- TVA neadmisă la deducere aferentă unor achiziții de servicii de la un furnizor radiat.

3. Direcția generală control venituri persoane fizice

Principalele deficiențe identificate se referă la:

- modul de completare a situațiilor financiare depuse de persoanele juridice/persoanele juridice în cadrul cărora persoanele fizice dețin calitate de asociat/acționar; *de exemplu*, completarea rubricii privind datoriile către asociații persoane fizice, deși aceste datorii se referă la persoane juridice care au calitatea de asociat/ acționar;
- modul de organizare și conducere a evidenței contabile la persoanele juridice deținute/administrate de către persoanele fizice verificate, cu privire la raporturile economice/juridice derulate între acestea; *de exemplu* înregistrarea împrumuturilor acordate de către acționari/asociați în alte conturi decât cel dedicat acestor operațiuni (ex. contul 462 sau contul 167); împrumuturile acordate societății nu sunt evidențiate analitic, pe fiecare împrumutător etc.;
- modul de completare a declarației de patrimoniu și de venituri (prin necompletarea/completarea eronată a rubricilor prevăzute), pe care persoana fizică verificată are obligația să o depună în termen de 60 de zile de la comunicarea avizului de verificare conform art.138, alin.(7) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare și al cărei model este aprobat prin OPANAF nr.3704/2015; *de exemplu*, completarea eronată a declarației de patrimoniu și de venituri depusă la organul fiscal care efectuează verificarea situației fiscale personale sau depunerea acestei declarații fără a fi însoțită de documente justificative; nedeclararea în *Declarația de patrimoniu și de venituri* a tuturor elementelor de patrimoniu deținute la începutul perioadei supuse verificării fiscale sau dobândite/înstrăinate în perioada

supusă verificării situației fiscale personale etc.;

- modul de completare a declarației unice (prin completarea eronată a rubricilor prevăzute/ nedeclararea tuturor veniturilor în special veniturile realizate din vânzarea de criptomonede, venituri din cedarea folosinței bunurilor, venituri din investiții) depuse de persoanele fizice;
- nedeclararea la autoritățile fiscale române a veniturilor obținute din orice surse pe teritoriul altor state de către persoanele fizice rezidente fiscal în statul român;
- interpretarea prevederilor legale referitoare la sarcina probei în dovedirea situației de fapt fiscale (art.73 alin.(1) din Legea nr.207/2015 privind *Codul de procedură fiscală*, cu modificările și completările ulterioare);
- transmiterea de documente neconforme.

II. Cele mai frecvente problematice fiscale adresate de contribuabili

Direcția generală de asistență pentru contribuabili desfășoară permanent activități în vederea realizării obiectivelor Agenției în ceea ce privește creșterea conformării voluntare și îmbunătățirea relației cu contribuabilii.

Prezentăm mai jos principalele arii de interes pentru care au solicitat asistență contribuabilii în semestrul II 2024, identificate în Formularul de contact, respectiv în apelurile primite prin intermediul Contact-center-ului ANAF.

Principalele arii de interes pentru care au fost adresate solicitări prin Formularul de contact (e-mail)

Nr. crt.	Arii de interes
1	Depunerea declarațiilor fiscale
2	Plata obligațiilor fiscale
3	Spațiul Privat Virtual
4	Taxa pe valoarea adăugată
5	Înregistrarea fiscală

Principalele arii de interes pentru care au fost adresate întrebări prin Contact-center-ul ANAF

Nr.crt.	Problematice fiscală
I	Codul fiscal
1.	Taxa pe valoare adăugată
2.	Venituri din cedarea folosinței bunurilor
3.	Venituri din activități independente
4.	Contribuții sociale obligatorii
5.	Impozit pe profit

6.	Venituri din salarii
7.	Alte aspecte privind Codul fiscal
8.	Impozit pe veniturile microîntreprinderilor
9.	Venituri din investiții
10.	Impozit pe veniturile obținute din România de nerezidenți
II	Codul de procedură fiscală
1.	Informații privind modul de completare și depunere al declarațiilor fiscale, precum și termenele până la care pot fi depuse declarațiile fiscale
2.	Înregistrarea fiscală și evidența contabilă și fiscală
3.	Acte administrativ fiscale
4.	Obligații de plată principale și accesorii - dobânzi/ penalități
5.	Colectarea creanțelor fiscale. Îlesniri
6.	Organul fiscal competent
7.	Executarea silită
8.	Termene de plată
9.	Domiciliul fiscal
10.	Alte aspecte privind Codul de procedură fiscală
III.	Alte problematice fiscale
1.	Înregistrarea în serviciul Spațiul Privat Virtual
2.	Ro e Factura
3.	Ro e Transport
4.	Campania privind depunerea Declarație unică (212) - privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice
5.	Solicitări în domeniul IT
6.	Solicitări cu privire la serviciile electronice ale ANAF
7.	Bonuri fiscale și aparate de marcat electronice fiscale

8.	Solicitări în afara sferei de competență a ANAF
9.	Alte problematice fiscale
10.	Ro e TVA

În semestrul II 2024 ANAF a continuat să ofere contribuabililor asistență din oficiu prin intermediul serviciului de **Seminare web** (webinar). Temele abordate în cadrul seminarelor organizate în al doilea semestru al anului 2024 au fost:

Nr.crt.	Problematika fiscală
I	Codul fiscal
1	Impozit pe profit
2	Impozit pe veniturile microîntreprinderilor
3	Impozit pe venit și contribuții sociale
4	Impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți
5	Taxa pe valoarea adăugată
6	Accize și alte taxe speciale
7.	Impozitul special pe bunurile imobile și mobile de valoare mare
II	Codul de procedură fiscală
1	Înregistrarea fiscală și evidența contabilă și fiscală
2	Executarea silită
3	Colectarea creanțelor fiscale. Îlesniri
4	Altele Cod de procedură fiscală
III.	Alte problematice fiscale
1	Spațiul privat virtual
2	Ro e Factura
3	Ro e Transport
4	Solicitări cu privire la serviciile electronice ale ANAF

